

Petr Mrkývka

PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ

Právnická fakulta Masarykovy univerzity je druhou nejstarší právnickou fakultou v České republice, opakovaně je v různých ohledech hodnocena jako prestižní, moderní, dynamicky se rozvíjející a jsou ji tak přiznávána všechna možná pozitivní „nej“ nejen u nás, ale i v zahraničí. Je mi velkou ctí, že polovinu svého pedagogického života jsem se podílel na vedení fakulty jako její proděkan, a to v pedagogických a strategických rezortech. Dobře si uvědomuji, s jakou námahou bylo mnohého dosaženo, co dnes je považováno za samozřejmost, běžnou součástí fakulturního života, a zároveň jak obtížné bude udržet vysoký standard pedagogických i vědeckých výsledků, kterými se jako fakulta můžeme prezentovat.

Každý z děkanů od obnovení fakulty v roce 1969, zejména pak po roce 1989, vtiskl fakultě něco nového a posunul ji dál až na dnešní úroveň. Jsem pamětníkem – studentem fakulty ve stísněných prostorách a tím i pamětníkem méně anonymního prostředí na Zelném trhu, pamětníkem – navrátilcem z praxe při její repatriaci do jejího původního sídla na Veveří, odkud byla vypuzena v padesátých letech, a byl to návrat skutečně ke kořenům právnického vzdělávání v duchu idejí, na kterých získávala brněnská práva svůj prvorepublikový věhlas. Znovu jsme se vraceli k pracem a myšlenkám jejích profesorů Weyra, Kalába, Engliše, Pošváře, Kubeše, Loevensteina, Baxy, Vážného a mnoha dalších. Skutečně každý z děkanů přispěl fakultě podle svých možností, jaké mu především dávala doba, k obnovení jejího věhlasu, kterého si zaslouží.

Jako svůj prvořadý úkol, a to úkol nesnadný, vidím udržet a dále rozvíjet vysokou úroveň právnického vzdělávání a právní vědy v Brně, což věřím, že v tak vyvrážděném a odpovědném kolektivu akademických pracovníků, studentů a tzv. neakademických zaměstnanců hrdých na svoji alma mater, je úkolem splnitelným.

V oblasti vzdělávání

je naše fakulta hodnocena jako špičková vzdělávací instituce, o kterou je mimořádný zájem jak ze strany uchazečů o studium, tak i zaměstnavatelů našich absolventů. Právě s nimi byl formulován stávající profil absolventa a byl vytvořen základní postulát vzdělávacího procesu – zkrátit dobu adaptace absolventa do podmínek zaměstnavatele na minimum. Že se naplňování tohoto požadavku praxe daří, nasvědčují mimo jiné i hodnotící zprávy z evaluačních procesů, ale také onen zájem o naše absolventy, a to i ze strany zaměstnavatelů a institucí vedených absolventy jiných právnických fakult. Je to mimo jiné výsledek realizovaných studijních plánů z nedávných akreditací v podstatě všech bakalářských, magisterských i doktorských studií. V dominantním oboru Právo, který zůstává, a se vši pravděpodobností v podmínkách České republiky nadále zůstane, koncipován jako dlouhé (nedělené) magisterské studium, se podařilo zavést systém tzv. dovednostních předmětů vedených především odborníky z praxe a současně i systém specializovaných odborných praxí, které dnes již nejsou pouhou formalitou, ale napomáhají ověření si poznatků z teoretických disciplín v praktickém prostředí a zároveň napomáhají studentovi v ujasnění si svého budoucího směřování v právnických profesích. V dalším období však bude třeba jít dále, hlavně ve směru dalšího zkvalitňování pedagogického procesu, zohledňování požadavků zaměstnavatelů a zajištění vyšších možností zaměstnání absolventů i mimo rádius České republiky.

Brněnská fakulta byla první právnickou fakultou v České republice, která na základě poptávky z praxe akreditovala vedle oboru Právo také bakalářský studijní program Právní specializace, ke kterému později přibyl program Veřejná správa a po poměrně náročném boji také navazující magisterský program Veřejná správa. Akreditací tohoto programu fakulta splnila slib svým absolventům - bakalářům vytvořit možnost dosažení i druhého stupně vysokoškolského vzdělání na vlastní alma mater. Naplnila se tak i vize druhé větve vzdělávání, která je obvyklá na právnických fakultách v Evropě, která napomáhá ke zvyšování právní gramotnosti v neprávnických profesích. Bohužel kapacitní možnosti fakulty a systém limitace financování studentů navazujícího studia nedovolují další posilování tohoto studia, které je celkem atraktivní zejména pro uchazeče ze správní praxe.

Složitým problémem je určení adekvátního počtu studentů v oborech realizovaných na fakultě. Vyrovnáváme se s trendem minulých let, který vedl k enormnímu zvyšování počtů studentů. Student byl primárním zdrojem prostředků univerzitního a potažmo fakultního rozpočtu, dalo by se říct, že plně se naplňovalo heslo platné v socialistické tělovýchově „Masovostí za rekordy“. Vedení fakulty přistupovalo k stanovování limitů počtů studentů zapisovaných do prvního semestru celkem obezřetně a vyvarovalo se lákavému „byznysu“ daného vysokou poptávkou po právnických studiiích. Počty uchazečů o studium klesají, což neznamená nezájem o studium na fakultě, ale je to jednak projev demografického vývoje a jednak je to dáno též uklidněním situace kolem plzeňských práv. Přesto nelze souhlasit s tvrzením, že v České republice je příliš vysoké procento vysokoškolských studentů. Donedávna udávaných enormních 75 % bylo shledáno jako chybné, poněvadž byli do tohoto počtu započítáváni též studenti ze Slovenska, reálné číslo se pohybuje kolem pouhých 47 %. Jaký bude další vývoj vysokoškolské politiky ze strany vlády, je otázkou. Nadále bude třeba sledovat vývoj zaměstnanosti absolventů, kdy procento nezaměstnaných je poměrně nízké, ale i tak je diskutabilní. Dále je zde společenská potřeba zvyšování právní gramotnosti, avšak se vši pravděpodobností nedojde k návratu k počtům přesahujícím v oboru Právo počet 500 studentů v prvním semestru, ale neměl by klesnout pod 400. Poměr počtu studentů na učitele je však na fakultě i při této spodní hranici příliš vysoký a bude nutné některé obory personálně posílit a podstatně přehodnotit rozložení pracovního výkonu mezi přímou výukou a vědecko-výzkumnou činností.

Konkrétně:

1. Začlenění dovednostních prvků z kategorie tzv. tvrdých profesních dovedností do segmentu povinných předmětů, a to zejména v oboru Právo (ostatní obory jsou koncipovány jako studia zvyšující právní gramotnost studentů přicházejících z praxe). Jedná se o posílení schopností a dovedností v oblasti interpretace, argumentace, právní analýzy apod.
2. Posílení výchovy v oblasti profesní etiky.
3. Postupně reformovat koncepci jazykové přípravy, která je ve své podstatě beze změn za posledních třicet let, a přeměnit ji v areálová studia: zahraničního práva, společenských reálií a jazyka. Půjde zejména o vytváření bloků předmětů zaměřených na určitou geografickou či kulturní oblast s účastí zahraničních

lektorů, ale i s podílem zahraničních studentů na MU. Pokud budou tomu zejména ekonomické podmínky nakloněny, bude žádoucí, aby student za dobu svých studií absolvoval alespoň jeden takový areál nebo zrealizoval alespoň jeden semestr svého studia v zahraničí. Dále bude třeba, aby odborný jazyk učili učitelé znalí odborné právní materie. Důležitou roli při vytváření areálových programů budou hrát zkušenosti a poznatky učitelů, kteří se vrátili ze svých studijních pobytů v daném prostředí.

4. Vyjasnění skladby a obsahu předmětů přímo či nepřímo dotčených novým občanským zákoníkem.
5. Podpořit, zejména v rámci systému odměňování, tvorbu skutečně kvalitních učebních pomůcek a vyrovnat tak RIVový handicap, kdy učebnice nejsou bodovány a autoři se věnují především honbě za RIVovými body.
6. Zjednodušit administrativní stránku odborných praxí, a to především v součinnosti s ostatními fakultami a správci ISu. Standardní prostředí předmětů, časování registrace a zápisů, je pro odborné praxe nevhodné. Zároveň je dobře zachovat diverzifikaci praxí, aby z přílohy k diplomu bylo patrné, jakými druhy pracovišť absolvent v průběhu studia prošel.
7. Vyhodnotit realizaci bakalářských studií zejména v nově koncipovaném programu Veřejná správa v podmínkách nové akreditace (budou první absolventi v nové akreditaci) a přijmout odpovídající opatření pro další běhy studií. Především jde o skladbu a volbu specializací a následné možnosti pokračovat v navazujícím magisterském stupni.
8. Dopracovat smysluplný systém řízení jakosti pedagogické práce a systém vzdělávání v právní didaktice, a to včetně pedagogického minima pro doktorandy a začínající pedagogy.
9. V doktorském studiu je třeba zintenzivnit spolupráci školitele a studenta od přípravy individuálního studijního plánu, přes jeho realizaci až po vypracování dizertační práce. Zaměřit se na dodržení standardní doby studia, kvalitu plnění ISP a publikačních výstupů.
10. Vytvářet vhodný prostor pro realizaci studií uskutečňovaných ve spolupráci s partnerskými institucemi v zahraničí, a to nejméně jako společné vedení dizertačních prací – cotutelle, postupně dosáhnout integrovaného společného studia se zahraniční fakultou se společným diplomem – joint degree.

11. Náležitě propagovat a realizovat studium v cizojazyčných akreditovaných doktorských studijních oborech, a to i za případné spolupráce zahraničních vysokých škol. Nabídku rozšířit o další akreditace cizojazyčných mutací.
12. Vytvářet možnosti dalšího zapojení absolventů doktorského studia do vědecko-výzkumné a pedagogické činnosti na fakultě, a to jak ve formě míst tzv. postdoků, tak i nabídky úvazků zabezpečující generační kontinuity v jednotlivých oborech.
13. V součinnosti s reformou univerzitního systému řízení jakosti pedagogické práce postupně podrobit evaluaci všechny předměty realizované na fakultě tak, aby odpovídaly profilu absolventa daného mateřského oboru, byly pro studenta skutečným přínosem a jejich didaktika odpovídala trendům 21. století. V tomto ohledu bude nutné zvýšit odpovědnost garantů předmětů a oborů, ale také jim dát náležitě pravomoci k naplnění uvedené vize.

V oblasti vědy a výzkumu

fakulta za uplynulá léta dosáhla významného pokroku, ale to neznamena, že se nejedná o oblast bez problémů. Podařil se mírný posun od čistě individuálního přístupu k vědeckému bádání v oblasti práva k týmové práci a současně také od vyhraněné oborového zaměření k mezioborovým tématům, a to jak v rámci právní vědy, tak i k širším tématům spolu s obory ekonomických věd, informatiky, enviromentalistiky a dalšími. Daří se i širší mezinárodní spolupráci na projektech, zejména v rámci států V4. Faktické úspěchy právní vědy jsou jen obtížně měřitelné a současné scientometrické přístupy uplatňované v České republice, ale i v jiných státech, příliš nezohledňují její specifika a národní rámec. Zde bude nutný nejen koordinovaný postup v prosazování zájmů právní vědy s ostatními právníckými fakultami v ČR, ale i v zahraničí, a hledání společné platformy také s blízkými vědními obory, které se nachází v obdobné situaci. Nelze se ztotožnit se současným stavem, který je možný označit za vědeckou prostituci, tedy dělání vědy pro „vědu“, kdy mnohé obory a instituce ohýbají své vědecké programy podle výzev fondů a podivných systémů hodnocení. Je pochopitelné, že rozdělování prostředků na vědu musí mít určitá pravidla, musí být transparentní, odpovídat společenským potřebám, ale zároveň musí podporovat vize střednědobých a dlouhodobých horizontů vývoje. Právní věda musí být pěstována pro potřeby práva a

tomu také musí odpovídat i systém jejího hodnocení. Žádoucí bude hodnotit vědecké výstupy v rámci vnitřního hodnocení podle skutečné hodnoty jejich výstupů a nikoliv podle formy, normostran, ale bohužel s ohledem na finanční zdroje i vlastní systém hodnocení právní vědy bude nutné přizpůsobit globálnímu hodnocení, které ustupuje právě od hodnocení „peer review“ a koncem druhé dekády má být realizován nový systém TECHNOLIS. Dojde tak k privatizaci hodnocení vědy a je otázkou nakolik bude akceptovat potřeby rozvoje společenských věd. Právní věda je omezena především národním rámcem práva, ale i zde vidíme reálné výsledky internacionalizace vědy. Vzpomenout je třeba první výrazné kroky při tvorbě mezinárodních badatelských týmů a také první společné publikace, alespoň na úrovni střední Evropy. Očekávané širší zapojení západních pracovišť a využití kontaktů z mnohých zahraničních cest našich kolegů na těchto pracovištích výrazné výsledky nepřineslo, byť i zde je vidět reálný pokrok, přesto se jedná o kontakty spíše osobní než pracovní-institucionální. K zlepšení situace v oblasti vědy na fakultě došlo zejména stimulací vědy a vědeckých výstupů cestou odměňování, ve kterém bude třeba pokračovat a dále jej propracovávat tak, aby nedocházelo ke zmíněné vědecké prostituci a zůstala zachována tvůrčí diferenciaci. Musí se psát kvalitní vědecké monografie, ale také jiné odborné publikace a učebnice. Napsat dobrou učebnici je někdy podstatně těžší než monografii. K dalšímu rozvoji vědy a výzkumu nejenom na fakultě významně napomůže otevření rekonstruované knihovny, která se tak stane nejmodernějším špičkovým centrem informací v oblasti práva a právní vědy minimálně ve středoevropském prostoru.

Konkrétně je třeba:

1. Vytvářet podmínky pro ustavování formálních i neformálních vědeckých týmů složených z akademických pracovníků napříč katedrami, např. v podobě Centra právní komparatistiky, Centra zdravotnického práva, Centra výzkumu a pomoci neziskovému sektoru. Do těchto forem v širší míře zapojovat studenty doktorského studia s využitím zkušeností z realizace projektů specifického výzkumu, ale také studenty magisterského a eventuálně i bakalářského studia na příklad v rámci programů studentské vědecké činnosti.
2. Reaktivovat ideu tzv. druhé větve studií a vědy na PrF, která se projevila v realizaci druhého magisterského oboru – Veřejné správy. Fakulta má kapacity k bádání v oblasti právní regulace fungování veřejného sektoru a k přenášení

výsledků do praxe a nelze se smířit s vyklizením pozic privátním subjektům. Zde je nutné hledat společná témata zejména s ministerstvy vnitra, pro místní rozvoj, životního prostředí, ale i dalšími, s kraji, obcemi a v neposlední řadě také s Kanceláří ochránce práv a Nejvyšším správním soudem. Jen zdánlivě se jedná o doménu jedné katedry, ale témata veřejné správy jsou rovněž mezioborová, příkladem může být problematika stavebního práva a stavební správy, kde se nabízí spolupráce i na meziuniverzitní úrovni.

3. Podporovat pořádání mezinárodních vědeckých konferencí, sympózií, seminářů apod. k prezentaci výsledků právní vědy a výměně zkušeností, jakož i k usnadnění vytváření mezinárodních kooperačních struktur. Pokračovat v úspěšné akci Dny práva, která má své místo na fakultě a v kalendáři mezinárodních konferencí od prvního mezinárodního sympózia konaného v roce 2003. Stejně tak v doktorandské vědecké konferenci COFOLA a neméně úspěšných a jedinečných akcích ležících na bedrech kateder jako Cyberspace, Církev a stát a řady dalších.
4. Podporovat setkávání kateder, a to nejen ČR+SR, ale v širším nejméně středoevropském rozměru, s cílem hledat společné možnosti vytváření vědecko-výzkumných projektů a společných publikačních výstupů.
5. Podporovat aktivní účast na mezinárodních konferencích a obdobných akcích s efektivním výstupem, a to jak v případě akademických pracovníků, tak i studentů.
6. V součinnosti s jinými evropskými právníckými fakultami vytvořit a prosadit vlastní seznam „uznávaných“ právníckých časopisů, který by byl akceptován v rámci měření vědy a výzkumu.
7. Zmapovat účast akademických pracovníků zejména v zahraničních redakčních a edičních radách a účinně je zapojit do publikační mobilizace.
8. Vytvořit účinný systém spolupráce s emeritními profesory a hostujícími profesory k dosahování hodnocených výsledků vědy a výzkumu za PrF, včetně participace na formálních či neformálních vědecko-výzkumných týmech.
9. Udržet fakultní časopisy v hodnocených kategoriích a databázích. Zvýšit jejich mezinárodní prestiž. Obdobně také v případě konferenčních sborníků.
10. Zajistit rychlou obnovu standardních činností v rámci rekonstruované knihovny PrF. Zajistit ekonomicky efektivními způsoby růst knihovního fondu a

elektronických databází, zejména ve formě reciprocity dosáhnout funkční výměny publikací vydávaných partnerskými fakultami a jinými institucemi. Dosáhnout konečné rekatalogizace starého fondu, zajistit jeho rekonstrukci a odbornou péči, ale také náležitou propagaci a zpřístupnění.

11. Dosáhnout maximálního servisu pro vědecko-výzkumnou činnost, a to zejména správou partnerských sítí, metodickou činností, dostupností zdrojů, odpovídající IT, projektovým servisem a podporou z vlastních programů. Dalším podstatným bodem je i potřeba přehodnotit a zefektivnit činnost Rady projektů.
12. V souvislosti se zkvalitněním vědecko-výzkumné činnosti musí být vytvořen systém řízení jakosti, který nebude založen na formálním hodnocení kvantity vědy a výzkumu, ale zaměří se na skutečnou kvalitu a přínos právní vědy pro právo. V této souvislosti bude třeba využít nejzkušenější představitelů právní vědy, a to včetně zahraničních kapacit, k vytváření metodické podpory vědy a výzkumu.

Vnější vztahy

v životě Právnické fakulty MU znamenají plné využití genia loci. Fakulta je součástí špičkové univerzity, geograficky leží ve středu Střední Evropy, je institucí v metropoli české justice, kdy i samotná moravská metropole a Jihomoravský kraj dotváří její atmosféru a jedinečná specifika. Fakulta z části využívá svého genia loci, z části však je možné konstatovat, že má určité rezervy. Fakulta, byť nemá „svého“ prorektora, se celkem aktivně podílí na životě univerzity a cítí se její nedílnou součástí, má zájem na formování její podoby, těší se z jejích úspěchů a nese i svůj díl odpovědnosti za její nezdary. Právnická fakulta podporovala a bude podporovat vedení univerzity v krocích, které budou znamenat rozvoj univerzity a fakult, rozumné a spravedlivé rozdělování finančních prostředků, vytváření příznivých podmínek pro práci i studium a také pochopení specifík právnických studií a právní vědy. Fakulta spolupracuje s ostatními fakultami Masarykovy univerzity a v mezích svých možností se podílí na realizaci některých společných projektů v oblasti studií, ale i vědy a výzkumu. Úzká spolupráce je zejména s Ekonomicko-správní fakultou a Fakultou informatiky, kde se podařilo akreditovat společná mezifakultní studia a realizovat společné výzkumné projekty.

Obdobně je tomu tak i v případě Filozofické fakulty a Přírodovědecké fakulty, pro které PrF vytvořila specifické propedeutické předměty z oblasti práva. Fakulta ctí univerzitní politiku otevřenosti studií i jiným oborům a celou řadu předmětů, kde nejsou nezbytně nutné prerekvizity pro jejich zapsání, otevřela také pro studenty oborů akreditovaných mimo Právnickou fakultou MU. Z hlediska fakulty a práva tato otevřenost je celkem efektivní. Vykrývá náklady vynaložené fakultou při studiu vlastních studentů v předmětech nabízených jinými fakultami, buď na základě jejich výběru, anebo ze studijní šablony. V případě „exportu“ právních předmětů jde o kvalitní podíl na zvyšování právní gramotnosti studentů neprávnických oborů. Právnická fakulta MU spolupracuje s ostatními právními fakultami v České republice, a to jak na fakultní, tak katedrové úrovni. Na mezinárodní úrovni je účastníkem dvaceti pěti smluv o spolupráci s partnerskými fakultami a z rozvržení těchto vztahů je zřetelné, že vytváří příznivé klima spolupráce nejen v Evropě. Fakulta sama nebo její pracovníci jsou členy více jak třiceti pěti mezinárodních organizací evropského i světového významu, současně i mnoha profesních a vědeckých společností. Pro studentskou mobilitu je významné, že fakulta má cca osmdesát partnerských destinací v rámci programu Erasmus+ a obdobně se rozvíjí možnosti akademických pobytů. Jen v rámci tohoto programu můžeme vyslat na studijní pobyt do zahraničí na 190 studentů ročně. Pokud se vrátíme do podmínek moravské metropole, pak je třeba konstatovat, že s různou intenzitou fakulta spolupracuje se všemi institucemi sídlícími ve městě Brně, a to zejména s Ústavním soudem, Nejvyšším soudem, Nejvyšším správním soudem, Nejvyšším státním zastupitelstvím, Kanceláří Veřejného ochránce práv, Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, Jihomoravským krajem, krajským soudem, městským soudem a okresním soudem Brno-venkov, rovněž tak se státními zastupitelstvími, Finančním úřadem pro Jihomoravský kraj jakož i s mnoha subjekty non-profit sektoru, advokátními kancelářemi, notáři, daňovým poradci atd. Spolupráce je také s příslušnými profesními komorami a s mnoha institucemi na celorepublikové úrovni. Akademičtí pracovníci fakulty jsou členy mnoha rozkladových komisí, Akreditační komise, české i slovenské, Legislativní rady vlády. Naopak mnohé instituce mají své zastoupení ve vědecké radě fakulty, jejich zaměstnanci působí jako externí hodnotitelé v evaluačních procesech, externí učitelé, examinační a oponenti všech kategorií kvalifikačních prací. Nesou také významný díl práce při uskutečňování dovednostní výuky a realizaci odborných praxí. Kooperace fakulty je skutečně rozsáhlá, všeobecně prospěšná, ale i zde

je třeba zdůraznit některá problémová místa, resp. možnosti dalšího rozvoje a zkvalitnění.

Konkrétně:

1. Zlepšit informovanost o dění na fakultě směrem k médiím zejména prostřednictvím intenzivní spolupráce s tiskovým odborem rektorátu.
2. Vytvořit program právní gramotnosti vstřícný jednak směrem ke studentům Masarykovy univerzity, ale také nabídnout vhodné kurzy směrem k ostatním univerzitám zejména na Moravě, a to na smluvní bázi.
3. Zintenzivnit spolupráci mezi fakultou a městem Brnem, Jihomoravským krajem, ostatními moravskými kraji a Pardubickým krajem. Obnovit akreditaci vzdělávání úředníků a vytvořit odpovídající nabídku kurzů v rámci programu právní gramotnosti. Zapojit zmíněné samosprávné celky do definování témat výzkumu, ale i témat kvalifikačních prací.
4. Udržovat a zkvalitňovat spolupráci se všemi ústavními institucemi, a to nejen sídlícími v Brně.
5. Prohlubovat všestrannou spolupráci se všemi institucemi, které jsou potencionálními zaměstnavateli absolventů a rovněž je zapojit do užší spolupráce v oblasti kvalifikačních prací.
6. Udržovat funkční partnerské sítě vytvořené v rámci realizace evropských projektů.
7. Provádět odpovídající správu smluv o spolupráci, vytvořit systém garantů spolupráce a dbát na dodržování všech sjednaných závazků, zejména dohodnutých partnerských výhod. Rozšířit rádius partnerů o místa, kde Právnická fakulta MU může být excelentním evropským partnerem a zapojit se odbornou pomocí v asociačních či demokratizačních procesech.
8. Zkvalitnit prezentaci destinací v rámci programu Erasmus a jiných programů studentské a akademické mobility. Popularizovat zkušenosti z pobytů.
9. Akademickou mobilitu plně využít pro posílení úrovně vědecko-výzkumných výstupů a při realizaci areálových studií.
10. Vytvořit systém intenzivní odborné spolupráce s absolventy a obnovit spolupráci s absolventy – cizinci, kteří působí v zahraničí.

11. Plně podporovat členství akademických pracovníků a studentů v mezinárodních odborných společnostech. Aktivně se podílet na činnosti organizací, jejichž členem je Právnická fakulta MU. Pravidelně vyžadovat informace o aktivitách těchto subjektů a vyhodnocovat je s ohledem na strategii a rozvoj fakulty.

Akademická obec

je tradičně vnímána jako soužití studentů a akademiků, která by však byla disfunkční bez celé řady dalších zaměstnanců stojících zdánlivě v pozadí onoho akademického dění. Ideálním stavem je plná symbióza všech tří skupin na fakultě, neboť je spojuje nejen fakulta sama, ale i společný zájem: kvalitní studium, kvalitní věda a kvalitní zázemí. Vysoká škola je naprosto mylně vnímána jako běžný tržní subjekt, který poskytuje službu a student je konzumentem této služby, tedy něco jako holič a jeho zákazník. Rozdíl plyne už ze samotné podstaty vysoké školy jako zvláštní formy veřejné zájmové samosprávy, na které se podílí studenti a akademičtí pracovníci prostřednictvím samosprávných orgánů. Z toho plyne také archaické, ale správné, označení akademická obec. Jedná se tak o partnerství, jehož prostřednictvím je předáváno vědění, rozvíjeno myšlení a svým způsobem formována budoucnost dané profese. Právnická fakulta složením svých studijních i vědních oborů je v podstatě fakultou s monotematickým zaměřením, kterým je jurisprudencí, a pestrost je pak v následné specializaci, asi podobně jako v případě lékařské fakulty. Stěžejním studijním oborem je obor Právo, který je jednak nejstarší a jednak také co do počtu studentů a věnovaného času největší. Nelze však ubírat na významu ani ostatním oborům bakalářského studia programů Právní specializace a Veřejná správa a rovněž jedinému navazujícímu magisterskému programu Veřejná správa. Jejich studenti jsou rovnocennými partnery studentů oboru Právo a liší se od nich pouze profilem absolventa. Ostatně brněnská právnická fakulta je z bývalého Československa právnickou fakultou s nejdelší tradicí bakalářských studií a jedinou, která akreditovala i navazující stupeň. I přes limitaci počtu financovaných studentů ze strany ministerstva a rektorátu skladba studií bude do budoucna zachována z různých důvodů prospěšných i pro studenty oboru Právo, ale také jako významný příspěvek zvyšování právní gramotnosti obyvatelstva. Kvalitní fakulta vyžaduje kvalitní studenty i kvalitní zaměstnance a na patřičné úrovni také materiální zázemí (viz dále).

Úspěch v přijímacím řízení je jen dílčí zárukou kvality studenta a v mnohém záleží na jeho charakterových vlastnostech, ctěných hodnotách, návycích získaných na střední škole a vizích svého budoucího uplatnění, to vše je však nepostižitelné jedním testem studijních předpokladů a kvalita studenta se vyvíjí se zráním jeho osobnosti, které se také jen dílem děje v prostředí vysoké školy. Právnická fakulta do svých studií slízne pomyslnou smetanu nejlepších uchazečů, a proto každý neúspěch či selhání vyvolává otázky, kde se stala chyba a dalo-li se jí předejít. Kvalitní pedagog je nejenom vědecky fundovaný, ale musí být také pedagogicky zdatný a svým způsobem i osobnostně vyvážený. Jeho práce formuje zájem o daný obor, vnímání jeho specifik, způsoby myšlení, ale i chápání společenských hodnot, profesionální přístupy a akceptaci etických pravidel, byť se jedná na vysoké škole o vzdělávání studentů kalendářně již třeba i dávno dospělých. Proto obdobně jako v případě studentů musí fakulta věnovat patřičnou pozornost výběru pedagogů a jejich dalšímu profesnímu růstu, resp. zrání. Neakademičtí pracovníci dotváří personální základ fakulty a jsou jeho nenahraditelnou součástí. Každý má své nepostradatelné místo, které vyžaduje odpovídající míru profesionality a pracovního i lidského nasazení, bez nichž mechanismus fakulty nemůže fungovat a zvládnutí všech možných sebelepších plánů bude nemožné. Atmosféra vzájemných vztahů, ale i míra etikety v jednání, schopnost vzájemné tolerance a ohleduplnosti svědčí o společenské úrovni všech zúčastněných bez rozdílu. Atmosféra v tomto pomyslném personálním trojúhelníku není nejhorší, ale také není zrovna nejlepší a je třeba vnést mnoho změn do stylu vzájemné komunikace. Bude to úkol neskutčný a v podstatě běh na dlouhou trať. Vrátit fakultě slušnost v době totální společenské devastace a přijímání vulgarity jako běžného způsobu komunikace i v rámci představitelů státu, brutality a násilí, rozmáhajícího se zneužívání práva a uplatňování svévole, akceptování povrchních lží za zaručeně pravou pravdu i v mezinárodním měřítku, bude znamenat alespoň nějaký díl v nápravě společnosti, neboť mnozí aktéři z naší profese budou nebo již jsou těmi, jejichž jednání dopadá na celou společnost.

Konkrétně bude třeba:

1. Hledat cesty důvěry a konstruktivní spolupráce mezi vedením fakulty a oběma komorami Akademického senátu.

2. Věnovat patřičnou pozornost výběru pedagogických a vědecko-výzkumných pracovníků co do jejich pedagogických, vědeckých a osobnostních kvalit, stejně tak i v případě hodnocení jejich dalšího působení a kvalifikačního růstu.
3. Nenalhávat si, že každý dobrý vědec je zároveň dobrý pedagog a vynikající pedagog je vynikající vědec. Je nezbytně nutné s každým akademickým pracovníkem, zejména v rámci projednávání jeho kvalifikačního růstu, vymezit jeho směřování v působení na fakultě a dát mu vhodné podmínky pro jeho uplatnění na fakultě.
4. Iniciovat a podílet se na reformě studentské ankety, která by měla mít vyšší vypovídací schopnost, a zajistit zpětnou vazbu směrem ke skupinám respondentů.
5. Obnovit fórum výměny pedagogických zkušeností na příklad ve formě tematicky zaměřených pedagogických konferencí.
6. Nadále podporovat existenci studentských a akademických spolků a rozvíjet vzájemně výhodnou spolupráci. V rámci redislokace na fakultě hledat odpovídající prostory pro jejich činnost, a to včetně vhodného zázemí i pro studentskou komoru AS.
7. Podporovat formální i neformální aktivity odborné a zájmové spolupráce studentů a zaměstnanců, a to včetně reprezentace fakulty na mezinárodních fórech a soutěžích.
8. Umožnit reformu struktury akademických pracovišť a zohlednit zájmy a přání jednotlivců při zařazování do těchto struktur, a to cestou vzájemné dohody a dle možností fakulty. Zároveň ale vyžadovat primární působení na fakultě a nekompromisně řešit jakékoli parazitování na úkor fakulty.
9. Provést revizi pracovních náplní neakademických pracovníků, evaluaci případně personální audit a na jejich základě reformovat strukturu neakademických pracovišť tak, aby byla racionální, funkční a hospodárná a odpovídala nejmodernějším trendům v řízení složek veřejných vysokých škol. Při obsazování pracovních míst dbát na profesionální zdatnost, schopnost adaptovat se do prostředí vysoké školy a akceptovat pravidla jejího fungování.
10. Vzhledem k neexistenci samosprávné reprezentace neakademických pracovníků v Akademickém senátu fakulty zintenzivnit spolupráci s odbory, jako patřičné platformy k hájení jejich kolektivních zájmů.

11. Vytvořit platformu pro jednání vedení fakulty, předsedů senátu a jeho komor a zástupce neakademických pracovníků (odborů) za účelem řešení zásadních problémů vzájemné komunikace a důvěry.
12. Pokračovat v nastaveném trendu transparentního odměňování na základě skutečných výkonů pracoviště a zaměstnance, a to jak v pedagogickém procesu, tak v rámci vědy a výzkumu a ostatních aktivit. Plně využívat možnosti cílových odměn k posilování podporovaných aktivit a kvalitní práce. Upřednostňovat skutečnou kvalitu výstupů před formální kvantitou.

Ekonomické a materiální zázemí,

kteřé má fakulta v současnosti, je ve srovnání s jinými právníckými fakultami v ČR i ve střední Evropě na poměrně vysoké úrovni a v podstatě snese srovnání i v rámci univerzity. Fakulta v minulých obdobích dobře hospodařila, což bylo dáno také otevřením se projektovým penězům, ale také mimo jiné i zintenzivněním práce ve vědecko-výzkumné oblasti a štedrostí univerzity. Daří se postupně vymanit budovu fakulty z necitlivých dědictví oprav a úprav nejenom z doby panování Vojenské akademie Antonína Zápotockého a vracet ji podobu z doby vrcholného funkcionalizmu. Není to nějaký rozmar, ale věc přístupu při realizaci nutných oprav a úprav, ale také výraz vděku dávným generacím našich pedagogických i studentských předků. Po rekonstrukci knihovny a jejím výrazném rozšíření zejména o bývalou šermírnu (tělocvičnu) a celkovou její modernizaci, která bude dokončena na jaře 2015, bude nutné přistoupit k dalším nutným rekonstrukcím, které po jejich dokončení zkvalitní pobyt na fakultě.

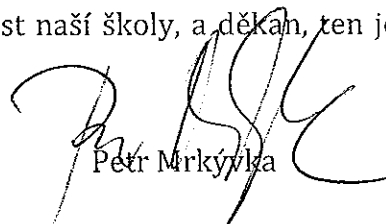
Bude nutné zejména:

1. Provést úpravu dvorního traktu jako klidové zóny s citlivým zázemím pro provoz menzy a dalších pracovišť.
2. Rekonstruovat velké posluchárny, ale i střední a malé učebny tak, aby byly nejen reprezentativní, ale především náležitě vybavené pro moderní didaktiku a pohodlí studentů a učitelů. Neobejde se to bez nové elektroinstalace, kdy ta současná při intenzivním používání osobních notebooků je na pokraji únosnosti.

3. Při příležitosti obnovy fondu učeben hledat i jejich ideovou náplň a každou z nich věnovat významným osobnostem, které v minulosti působily na fakultě a zasloužily se o rozvoj právní vědy.
4. Postupně pokračovat v rekonstrukci budovy tak, aby zmizely různé provizorní instalace, které připomínají školní budovy rozvojového světa. Rekonstrukce by měly být provedeny šetrně nejen ekonomicky, ale také s ohledem na provoz budovy a neměly by být tak razantním zásahem jak stavba knihovny a s ní spojené a na výsost nutné odstranění zdrojů vlhkosti v obou suterénních podlažích.
5. Postupně docílit i návratu učeben do 1. a 2. podlaží jižního křídla, které zanikly neuváženou dislokací pracovišť po stěhování z budovy na Zelném trhu počátkem devadesátých let, a vytvoření vhodných místností pro zaměstnance s podstatně lepšími pracovními podmínkami v ostatních traktech budovy.
6. Permanentně obměňovat IT vybavení učeben a pracovišť. Pro potřeby zejména knihovny by mělo být pořízeno odpovídající scanovací zařízení.
7. Zlikvidovat plechový sklad v přízemí a změnit jej v občerstvovací kout namísto automatů stejně hyzdících vestibul fakulty. Příjemná stylová odpočinková místa by se měla objevit na různých místech fakulty a měl by se tak vytvořit dostatek pohodlných míst po chodbách zejména pro studenty, aby nebyli nuceni vysedávat po schodech a na podlaze, jak se tomu stále děje.
8. Fakulta se bude snažit o dohodu s magistrátem o využití a využívání ploch kolem fakulty. Iluzorní je uvažovat o vyhrazení parkovacích míst pro zaměstnance či studenty, snahou bude jednat alespoň o možnostech cenově příznivějšího parkování před FAST VUT a možnostech pronájmu parkovacích míst v budově FI MU a MZK, ale to vše je v brněnských poměrech více méně z prostředí matrixu.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

program je pouze nástinem záměrů, které bude možné zrealizovat jedině s týmem, který je pracovitý a táhne za jeden provaz, a to nemyslím jen o kolegiu děkana, ale o nás všech, kteří si říkáme, že patříme do akademické obce Právnické fakulty Masarykovy univerzity. Je to na každém z nás, jaká bude budoucnost naší školy, a děkan, ten je jen jeden z vás.

Petr Mrkývka